

HPV Healthcare Policy Brunch

“Hrvatska bez raka vrata maternice - Od Nacionalnog plana do globalne akcije!”

Ciljevi HPV Healthcare Policy Brunch-a

- Okupiti sve relevantne i zainteresirane dionike, poput kreatora zdravstvenih politika, zdravstvenih stručnjaka, pacijenata, industrije, s ciljem prezentiranja primjera dobrih praksi u borbi protiv HPV-a na razini Europske unije, te razmotriti mogućnosti suradnje kako bi se osnažile i ubrzale javnozdravstvene intervencije u poboljšanju procijepljenosti protiv HPV-a
- Razmotriti i procijeniti mogućnost donošenja rezolucija / preporuka o eliminaciji HPV-a, **sukladno europskim zdravstvenim politikama i globalnom pozivu na akciju WHO-a**
- Pripremiti zaključke koji bi služili kao temelj za organiziranje stručnog događaja (session) u okviru skupova o zdravom starenju povodom predsjedanja Hrvatske Vijećem EU
- Pripremiti zaključke koji bi služili kao temelj za skup međunarodnog karaktera o eliminaciji HPV-a i prezentiranje najboljih praksi diljem svijeta

Ishodi / *Deliverables*

- Donošenje zaključaka koji bi bili **sastavni dio komentara tijekom javnog savjetovanja o Nacionalnom planu protiv raka** (u dijelu koji govori o borbi protiv raka uzrokovanog infekcijama HPV-om)
- Donošenje zaključaka koji bi bili **podrška i preporuka nadležnim tijelima za provedbu imunizacije protiv HPV-a u Hrvatskoj**, s ciljem akceleracije procijepljenosti i postizanjem postavljenih ciljeva WHO-a
- Kreiranje okvira i prikupljanje zaključaka za donošenje **Rezolucije o borbi protiv zloćudnih bolesti uzrokovanih HPV infekcijama**, sukladno ciljevima Nacionalnog plana protiv raka i pozivu na akciju WHO-a
- Javno dostupni **izvještaj** o zaključcima sastanka

Moderator/i:

*prof.dr.sc. **Mirjana Kujundžić Tiljak**, ravnateljica Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“
prof.dr.sc. **Stjepan Orešković**, voditelj Centra za istraživanje i promicanje najboljih praksi*

Cijenjeni uzvanici,

Iznimna nam je čast pozdraviti Vas u ime današnjeg domaćina, **Centra za promicanje i istraživanje najboljih zdravstvenih praksi i Škole narodnog zdravlja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu**, i zahvaliti Vam što ste svojim dolaskom odlučili dati vrijedan doprinos borbi protiv raka vrata maternice i akceleraciji javnozdravstvenih intervencija koje imaju za cilj pravovremeno spasiti naše građane od svih vrsta raka uzrokovanih HPV infekcijama!

Ovaj **HPV Healthcare Policy Brunch “Hrvatska bez raka vrata maternice - Od Nacionalnog plana do globalne akcije!”** inicijativa je nastala pozivom na akciju Svjetske zdravstvene organizacije te uoči predsjedanja Hrvatske Vijećem EU, u organizaciji **Centra za istraživanje i promicanje najboljih zdravstvenih praksi i Škole narodnog zdravlja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu**.

Prevenција raka postala je europski javnozdravstveni i politički prioritet!

Nacrt Nacionalnog plana protiv raka, koji je značajan iskorak za hrvatsko zdravstvo, navodi kako cijepljenje ima značajnu ulogu u smanjenju incidencije raka koji uzrokuju infekcije, te da postoji cjepivo protiv nekih tipova HPV-a (humani papilloma virus) koji mogu uzrokovati rak vrata maternice, rodnice, stidnice, penisa, anusa, usne šupljine i grla.

Pohvalno je istaknuti kako je **Hrvatska jedna od vodećih država koja je osigurala “gender neutral” cijepljenje**, jer iako sve države EU danas osiguravaju mogućnost cijepljenja protiv HPV-a za djevojčice/djevojke, neke tek planiraju osigurati cijepljenje protiv HPV-a za dječake/mladiće, premda je broj cijepljenih dečki u porastu.

Ipak, ukupna procijepljenost nam je još uvijek niska, a u nekim dijelovima Hrvatske je vrlo daleko od ciljeva koje odlučno zagovara struka i Svjetska zdravstvena organizacija!

Zato smo danas ovdje - da svi Vi, kao važni dionici zdravstvenog sustava, **ususret povijesnom trenutku predsjedanja Hrvatske Vijećem Europske unije, date doprinos poboljšanju slike Hrvatske u borbi protiv HPV-a i raka vrata maternice, te svih ostalih vrsta raka uzrokovanih HPV-om!**

Čast nam je predstaviti naše današnje sugovornike:

1. prof.dr.sc. **Mirjana Kujundžić Tiljak**, ravnateljica Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“
2. prof.dr.sc. **Stjepan Orešković**, voditelj Centra za istraživanje i promicanje najboljih praksi
3. dr.sc. **Tomislav Madžar**, posebni savjetnik za zdravstvo i sport predsjednice Kolinde Grabar Kitarović
4. **Dr.sc. Ines Strenja**, predsjednica Saborskog odbora za zdravstvo
5. **Siniša Varga, dr.med.dent.** ,predsjednik inicijative Saborski zastupnici protiv raka
6. **Prim. dr. Vera Katalinić Janković**, pomoćnica Ministra zdravstva, koordinatorica MIZ-a za Nacionalni plan protiv raka
7. **Doc.dr.sc. Krunoslav Capak**, ravnatelj HZJZ-a
8. Mr. **Jonas De Meyer**, Deputy Head of Mission of the Embassy of the Kingdom of Belgium
9. **Dr.sc. Krešimir Luetić**, predsjednik Hrvatske liječničke komore i član Saborskog odbora za zdravstvo
10. **Prof.dr.sc. Antoinette Kaić Rak**, voditeljica Ureda WHO u Hrvatskoj
11. **Darko Tot** , Ministarstvo znanosti i obrazovanja, zadužen za školske programe edukacije o HPV-u
12. **Dr.sc. Vjekoslav Jeleč**, pročelnik Gradskog ureda za zdravstvo Grada Zagreba
13. **Danko Relić, dr.med.**, koordinator Vijeća mladih Predsjednice RH
14. **Prim.mr.sc. Miroslav Venus**, predsjednik Hrvatskog epidemiološkog društva HLZ-a
15. **dr. Neda Ferenčić Vrban**, glavna tajnica Hrvatske lige protiv raka
16. **Dijana Derganc**, dr.vet.med., HALMED
17. **Darko Krnić**, dr.med., HALMED-a
18. **Prof.dr.sc. Vesna Jureša**, Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu HLZ-a
19. **Tatjana Petričević Vidović**, voditeljica Službe za školsku medicinu, koordinatorica Gradskog provedbe programa prevencije infekcije HPV-om i cijepljenjem na razini Gradske zdravstvene ustanove „Nastavnog zavoda za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar“
20. **Prof.dr.sc. Hrvoje Tiljak**, obiteljska medicina i predsjednik Stručnog savjeta Centra
21. **Prim.dr. Tatjana Nemeth Blažić**, voditeljica Odjela za promicanje odgovornog spolnog ponašanja, HZJZ
22. **Ljiljana Vukota, prof.psih.**, glavna tajnica udruge Sve za nju
23. **Ivica Belina, prof. edukac. reh.**, predsjednik Koalicije udruge u zdravstvo
24. **Marko Gangur**, predstavnik CROMSIC- udruge studenata i projekta BUDI MRAK!
25. **Sani Pogorilić** , iF! Vaccines Taskforce ,Vaccines Europe Member
26. **Anita Galić**, članica Upravnog odbora Hrvatskog farmaceutskog društva i Savjetodavnog tijela Centra
27. **Branko Šošarić**, Predsjednik Uprave MCS Grupa d.o.o. i član Savjetodavnog tijela Centra

Zahvaljujemo se svima na odazivu i dolasku!

Svatko od Vas imat će mogućnost predstaviti svoj doprinos u borbi protiv HPV-a i raka vrata maternice, te svih ostalih vrsta raka uzrokovanih HPV-om...

Zašto je cjepivo protiv HPV-a važno, na koji način doprinosi očuvanju javnog zdravlja?

Ima li Hrvatska šanse da postane zemlja koja će smanjiti rak vrata maternice i drugih bolesti povezanih s HPV infekcijom, kao što je slučaj u Škotskoj ili Australiji? Jesu li to zaista bolesti koje se više ne moraju dogoditi nikome?

Pozivamo one koji su najzaslužniji za izradu Nacionalnog plana protiv raka, koji će ujedno donijeti okvire borbe protiv raka vrata maternice i procijepljenosti protiv HPV-a da nam predstave svoju važnu misiju koja bi se trebala dovršiti upravo netom prije preuzimanja predsjedanja Hrvatske Vijećem EU ...

Možete li nam dati kratki komentar o novim smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije koja cilja na procijepljenost protiv HPV-a od 90 posto? Jesu li takvi rezultati procijepljenosti mogući u našoj zemlji? (Postoji li mogućnost da Ministarstvo zdravstva, u misiji iskorjenjivanja raka vrata maternice, omogući besplatno cijepljenje svim zainteresiranim srednjoškolicima i nakon lipnja, budući da svjedočimo povećanom interesu za imunizaciju?)

Catch-up imaju sljedeće europske države: Austrija, Danska, Francuska, Njemačka, Grčka, Lihtenštajn, Luksemburg i Italija.

Prim. dr. Vera Katalinić Janković, pomoćnica Ministra zdravstva, koordinatorica MIZ-a za Nacionalni plan protiv raka

SVJETSKA ZDRAVSTVENA ORGANIZACIJA JE ODLUČNO KRENULA U BORBU ZA ELIMINACIJU RAKA VRATA MATERNICE – CALL TO ACTION - DOSTUPNO JE JEDINO CJEPIVO PROTIV RAKA!

Svake dvije minute u svijetu jedna žena umre od raka vrata maternice! General, Dr Tedros Adhanom Ghebreyesus inicirao je globalni action-call za eliminaciju raka vrata maternice, pravovremenim pregledima i cijepljenjem protiv HPV-a! WHO cijele godine provodi niz aktivnosti za osvještavanje o cijepljenju protiv HPV-a.

U svibnju 2018. godine je generalni direktor Svjetske zdravstvene organizacije dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus najavio globalni poziv na akciju prema eliminaciji raka vrata maternice, naglašavajući važnost političke volje da podupre ovu inicijativu i da se ostvare zadani javnozdravstveni ciljevi uz okupljanje svih dionika u ovoj važnoj misiji! Pritom je istaknuto kako javnozdravstvene intervencije u sprječavanju i liječenju raka vrata maternice trebaju biti sastavni dio suvremenih zdravstvenih sustava i uključene u univerzalnu i sveobuhvatnu zdravstvenu zaštitu, stoga je važan svaki doprinos članica Ujedinjenih naroda, predstavnika civilnog društva, akademskih institucija, zdravstvene struke, predstavnika privatnog sektora i pacijenata i dr.¹

Izvršni odbor WHO-a je slijedom toga, u siječnu 2019. godine, inicirao izradu nacрта globalne strategije za akceleraciju eliminacije raka vrata maternice, naglašavajući kako je prijeko potrebno hitno djelovati i osnažiti provođenje troškovno učinkovitih mjera za eliminaciju raka vrata maternice kao javnozdravstveni problem, uključujući i cijepljenje protiv humanog papillomavirusa te pravovremene preglede s ciljem ranog otkrivanja prekanceroznih i kanceroznih promjena. Već tada je Svjetska

zdravstvena organizacija naglasila važnost podrške onih koji kreiraju (zdravstvene) politike, bolju međunarodnu suradnju i podršku u diseminaciji dobrih praksi, uključujući strategije za mobilizaciju svih potrebnih resursa.²

Prof.dr.sc. Antoinette Kaić Rak, voditeljica Ureda WHO u Hrvatskoj

Uzevši u obzir visoki postotak procijepljenosti država poput Belgije, Portugala, Australije ili Škotske, Hrvatska još uvijek ne postiže željene rezultate u skladu s vizijom Svjetske zdravstvene organizacije i stručnih društava.

Izrada hrvatskog Nacionalnog plana protiv raka te stavljanje onkologije kao jednog od prioriteta zdravstvene agende tijekom predsjedanja Hrvatske Vijećem Europske unije, svakako su prilika za okupljanjem svih ključnih dionika koji mogu dati doprinos bržoj i učinkovitijoj borbi protiv raka vrata maternice i svih ostalih vrsta karcinoma uzrokovanih HPV virusom.

Kako ste uspjeli biti uzor i primjer dobre prakse u eliminaciji HPV-a?

Mr. Jonas De Meyer, Deputy Head of Mission of the Embassy of the Kingdom of Belgium

Već smo rekli da je prevencija raka postala europski javnozdravstveni i politički prioritet!

Saborski odbor za zdravstvo je već nekoliko puta davao pažnju temama cijepljenja i borbe protiv raka.

Postoji li volja da se, sukladno pozivu na akciju WHO-a, Hrvatska odlučnije bori protiv raka vrata maternice, te poboljša sliku niske procijepljenosti... Da li možete podržati zaključke struke i WHO-a, da se potakne brža i bolja procijepljenost u zaštiti od raka? I HLK je supotpisnik Deklaracije o cijepljenju ...

Dr.sc. Ines Strenja, predsjednica Saborskog odbora za zdravstvo

Dr.sc. Krešimir Luetić, predsjednik Hrvatske liječničke komore i član Saborskog odbora za zdravstvo

Predsjednica RH Kolinda Grabar Kitarović često podržava borbu protiv raka i niz inicijativa, pozvala je žene da idu na redovite ginekološke preglede, te je na Danima mimosa roditelje pozvala da cijepi svoje dijete protiv humanog papiloma virusa (HPV). Dapače, javno je izjavila kako je i sama svoje dijete cijepila protiv HPV-a, pozivajući i ostale roditelje da to učine.

S druge strane, Predsjednica podržava poboljšanje demografske slike i očuvanje reproduktivnog zdravlja u skladu s Nacionalnom strategijom za prava djece u RH za razdoblje od 2014. do 2020., kroz sprječavanje i suzbijanje spolno prenosivih infekcija.

Treba li svima mladima u Hrvatskoj omogućiti da dobiju najbolje stručne informacije, ali i pravo na besplatno cijepljenje u skladu s preporukama struke i WHO-a?

Doc. dr.sc. Tomislav Madžar, posebni savjetnik za zdravstvo i sport predsjednice Kolinde Grabar Kitarović

Danko Relić, dr.med., koordinator Vijeća mladih Predsjednice RH

Prema podacima iz 2017., HPV je odgovoran za otprilike 53,000 novih slučajeva raka godišnje u 31 europskoj državi, od čega je 43,500 žena i 9,500 muškaraca. HPV također uzrokuje između 280,000-534,000 dodatnih novih slučajeva prekanceroznih lezija u oba spola. Upravo se o ovoj problematici govorilo i na nedavno održanom sastanku u Bruxellesu o eliminaciji HPV-a u EU, na kojem je sudjelovao i hrvatski predstavnik, predsjednik inicijative Saborski zastupnici protiv raka, prim. Siniša Varga...

Kao bivši ministar zdravstva imali ste važnu ulogu u osiguravanju besplatnog cijepljenja protiv HPV-a i za djevojčice i za dječake. Kako danas, kao predsjednik „Saborskih zastupnika protiv raka“ gledate na tu odluku, koliko je ona doprinijela misiji borbe protiv raka i kakve aktivnosti vaša inicijativa planira provesti, s vizijom postizanja ciljeva Svjetske zdravstvene organizacije da zaustavi rak vrata maternice?

Siniša Varga, dr.med.dent. ,predsjednik inicijative Saborski zastupnici protiv raka

U cijeloj Hrvatskoj cijepljenje je postalo dostupno i besplatno za određene dobne skupine početkom 2016. godine. Preporuka za dobne skupine postupno se mijenjala tijekom protekle dvije godine te je od 2018. godine cijepljenje besplatno za dječake i djevojčice koji pohađaju osmi razred osnovne škole. Ovo je cjepivo preporučeno i besplatno, ali nije uvršteno u Program obveznih cijepljenja. **HRVATSKA JE NAPRAVILA EUROPSKI ISKORAK OVE GODINE – OD 1.1.2019.-30.6.2019. JE HZJZ OMOGUĆIO BESPLATNO CIJEPLJENJE** ne samo učenicima 8.razreda nego i svim srednjoškolcima, što je pokazatelj odgovorne preventivne zdravstvene politike u skladu sa svjetskim trendovima i visokim standardom zdravstvene skrbi najrazvijenijih zemalja! Treba li stati ili nastaviti s ovom dobrom inicijativom?

Doc.dr.sc. Krunoslav Capak, ravnatelj HZJZ-a

Prema nekim iskustvima se pokazalo kako **“school-based sustavi” cijepljenja** protiv HPV-a imaju najbolje rezultate.

Nacrt Nacionalnog plana protiv raka navodi: **“Odazivi djece u osmom razredu osnovne škole na cijepljenje bili su vrlo niski 2017. godine u RH, niži od 10 %**. Potrebna je sustavna edukacija djelatnika odgojnoobrazovnih ustanova i roditelja djece u odgojnoobrazovnom procesu, kako bi se povećao odaziv na cijepljenje protiv HPV infekcija i prije nego što djeca dosegnu dob za cijepljenje.

Samo sustavnom suradnjom Ministarstva zdravstva, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Ministarstva znanosti i obrazovanja može se doći do značajnijeg pomaka u odazivu na cijepljenje.”

U Hrvatskoj, zahvaljujući suradnji Ministarstva zdravstva i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, liječnici školske medicine educiraju roditelje na roditeljskim sastancima o cijepljenju protiv HPV-a, no od edukacije do trenutka cijepljenja je dugačak put koji rezultira ili nedolaskom ili odgađanjem odluke o cijepljenju. **Postavlja se pitanje može li se taj postupak pojednostaviti, te da se osigura mogućnost cijepljenja u školi kako bi odaziv bio u skladu s preporukama WHO-a?**

Prof.dr.sc. Vesna Jureša, Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu HLZ-a

Darko Tot, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, zadužen za školske programe edukacije o HPV-u

Tatjana Petričević Vidović, voditeljica Službe za školsku medicinu NZJZZG

Cijepljenje protiv HPV-a postalo je dostupno u Hrvatskoj 2008. godine i provodilo se organizirano u školskoj dobi u pojedinim gradovima i županijama, ovisno o mogućnostima lokalne samouprave za financiranje ovog cijepljenja. Program prevencije bolesti uzrokovanih HPV-om u Gradu Zagrebu započeo je još 2007. godine. Tada je bio jedan od prvih gradova u Hrvatskoj koji su na vrijeme prepoznali važnost cijepljenja protiv HPV-a u sprječavanju nastanka raka vrata maternice.

Grad Zagreb je prošle godine proveo istraživanje „Stavovi i informiranost roditelja o spolnom zdravlju i rizicima spolne aktivnosti s naglaskom na HPV infekciju“ u suradnji s Ipsos-om koji je pokazao kako **svaki peti roditelj koji ima djecu u dobi 15 do 18 godina uopće ne razgovara s djecom o temi spolnog zdravlja**, kao i da je tek **17% roditelja u potpunosti upoznato s informacijom da HPV infekcije mogu uzrokovati nastanak čak šest vrsta raka, i kod muškaraca i kod žena.**

Dr.sc. Vjekoslav Jeleč, pročelnik Gradskog ureda za zdravstvo Grada Zagreba

Što je s cijepljenjem protiv HPV izvan programa redovitog cijepljenja i koja je uloga obiteljske medicine u provedbi toga?

Prof.dr.sc.Hrvoje Tiljak, obiteljska medicina i predsjednik Stručnog savjeta Centra

Ciljevi Nacrta Nacionalnog plana protiv raka koji se odnose na HPV su: smanjiti rizik od premalignih i malignih lezija vezanih uz perzistentnu HPV infekciju u osoba koje se cijepi, povećati odaziv na cijepljenje kod učenica i učenika osmog razreda osnovne škole na 50% do 2025. godine, te smanjiti incidenciju premalignih lezija vrata maternice kod djevojaka i mladih žena za 30% do 2030. godine.

S druge strane, podaci nedavno prezentirani na ESPID kongresu, navode kako je potrebno imati 80% procijepljenost učenica i učenika, a WHO zagovara 90% procijepljenost učenica, kako bi se postigli željeni ciljevi. Možemo li postići konsenzus o željenoj procijepljenosti i strateškom investiranju u poboljšanje procijepljenosti, usklađen sa WHO preporukama?

Što se može sustavno napraviti, a da ne treba čekati godinama na rezultate koje su neke države postigle olakšavanjem dostupnosti cjepiva? Nacionalni plan protiv raka navodi kao korake osiguravanje

financijskih sredstava i zdravstvenog sustava u svrhu kontinuirane opskrbe cjepivom protiv HPV-a za potrebe provedbe Programa...

Prim.mr.sc. Miroslav Venus, predsjednik Hrvatskog epidemiološkog društva HLZ-a

NACIONALNI PLAN RANOG OTKRIVANJA RAKA VRATA MATERNICE (izrađen još 2010. godine) navodi kako smanjenjem broja novooboljelih žena od raka vrata maternice za 60% donijelo uštede zdravstvenom sustavu od 25 milijuna kuna godišnje, uz bitno zdraviju populaciju!

Što donosi screening program na HPV-a?

Prim.dr. Tatjana Nemeth Blažić, voditeljica Odjela za promicanje odgovornog spolnog ponašanja, HZJZ

Rak vrata maternice jedan je od najčešćih sijela zloćudnih tumora ženskog spolnog sustava od kojeg u Hrvatskoj godišnje oboli gotovo 300, a umre više od 100 žena. Unatoč činjenici da za ovu vrstu raka postoji cjepivo, koje dokazuje vjerojatnost obolijevanja svodi na minimum, brojne žene svih dobnih skupina zbog nedovoljne edukacije, zanemarivanja redovitih pregleda ali i predrasuda prema cijepljenju nađu se u tužnoj statistici umrlih od ove bolesti.

NACIONALNI PLAN RANOG OTKRIVANJA RAKA VRATA MATERNICE (izrađen još 2010. godine) imao je za cilj smanjiti pojavnost raka vrata maternice za 60-70% do 2020. godine, te smanjiti smrtnost od raka vrata maternice za 80%. Da bi se to postiglo, uz pravovremene preglede, potrebno je povećati procijepljenost u muškoj i ženskoj populaciji na razinu od 80%, a mi smo trenutačno na oko 30%.

dr. Neda Ferencić Vrban, glavna tajnica Hrvatske lige protiv raka

Potaknuta odlukom o proširenju cijepne populacije, SVE za NJU pokrenula je javnozdravstvenu kampanju pod nazivom „**Druga prilika**“ kako bi potaknula adolescentice i adolescente na informiranje i razgovor s roditeljima i liječnicima školske medicine o mogućnosti cijepljenja protiv HPV-a.

S druge strane, Koalicija udruga u zdravstvu je vrlo aktivna u borbi protiv raka, od digitalnih platformi za onkologiju i cijepljenje, sve do sudjelovanja u izradi NPPR-a.

Tko se ne bi cijepio protiv raka?

Ljiljana Vukota, prof.psih., glavna tajnica udruge Sve za nju

Ivica Belina, prof. edukac. reh., predsjednik Koalicije udruga u zdravstvo

U okviru dugogodišnjeg javnozdravstvenog projekta mRAK i kroz najnoviju kampanju u okviru istog- „Budi mRAK!“, mladi studenti medicine educiraju i informiraju mlade srednjoškolce o besplatno dostupnoj prevenciji nekoliko vrsta zloćudnih tumora koje može uzrokovati HPV infekcija! Ovom

kampanjom mladi budući liječnici demonstriraju važnost zdravstvene i digitalne pismenosti među mladima u Hrvatskoj, promicanjem pozitivnog međuvršnjačkog utjecaja na usvajanje zdravih navika i znanstveno pouzdanih zdravstvenih činjenica u doba „influcera“, naglašavajući da svatko od nas može postati mRAK Ambasador u zaštiti zdravlja i ljudskih života! U okviru Projekta mRAK, ove je godine kampanjom „Budi mRAK!“ naglasak stavljen na **prevenciju bolesti uzrokovanih HPV infekcijom i cijepljenje protiv HPV-a** koje je u Hrvatskoj dostupno već više od desetljeća, a koje WHO ove godine aktivno promiče i zagovara. Procijepljenost ovim cjepivom u našoj zemlji, unatoč brojnim znanstvenim dokazima učinkovitosti cjepiva i javnozdravstvenim kampanjama je i dalje ispod ciljnog postotka. Kampanja je pokrenuta kako biste dodatno informirali i educirali mlade, ali i širu javnost, o besplatnoj zaštiti od zloćudnih bolesti uzrokovanih HPV-om te cijepljenju protiv HPV-a koje je besplatno na raspolaganju **učenicima i učenicama osmih razreda osnovne škole, a do kraja lipnja ove godine i svim srednjoškolcima i srednjoškolcima u Hrvatskoj. Što ste do sada postigli, kakve su reakcije studenata medicine i srednjoškolaca?**

Marko Gangur, predstavnik CROMSIC- udruga studenata i projekta BUDI MRAK!

Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) na svojim je internetskim stranicama objavila popis deset najvećih prijetnja zdravlju stanovnika, a jednom od najvećih smatra protivnike cijepljenja.

Među prijetnjama koje su izravna posljedica ljudskog djelovanja WHO navodi zagađenje zraka, klimatske promjene, loš zdravstveni sustav i siromaštvo te dodaje prijetnju od zaraze ebolom, HIV-om, virusom denge i **obolijevanje od neinfektivnih bolesti poput karcinoma, dijabetesa ili bolesti krvožilnog sustava.**

Od deset navedenih na svojoj internetskoj stranici, jednom od najopasnijih prijetnja zdravlju WHO smatra rastući trend odbijanja cijepljenja te izostanak spremnosti za borbu protiv bolesti poput ospica.

Unatoč tim podacima sve je više onih koji ne vjeruju u učinkovitost cjepiva, a kao razlog za njegovo izbjegavanje navode neprovjerene glasine ili teorije zavjere.

Kao izliku za izbjegavanje cjepiva ljudi najčešće navode nepovjerenje u sigurnost cjepiva.

Zdravstveni radnici, osobito u većim zajednicama najodgovorniji su kada su posrijedi informacije i savjeti o cjepivu i njegovoj učinkovitosti. Oni pacijentima moraju dati pouzdane i vjerodostojne informacije.

Što je s praćenjem sigurnosti, učinkovitosti, kakvoće cjepiva? Što je s općom zdravstvenom pismenosti?

Fake News i Digital Literacy?

Dijana Derganc, dr.vet.med., HALMED

Darko Krnić, dr.med., HALMED-a

Sani Pogorilić, iF! Vaccines Taskforce, Vaccines Europe Member

Anita Galić, članica Upravnog odbora Hrvatskog farmaceutskog društva i Savjetodavnog tijela Centra

Nacionalni plan protiv raka preporučuje **praćenje odaziva na HPV cijepljenje**, sigurnost i učinkovitost cjepiva te po potrebi modificiranje preporuka... Za sada nemamo informacijski sustav praćenja za HPV...

EU-JAV (European Joint Action on Vaccination) trogodišnja je združena inicijativa (Joint Action) koja teži pružanju i dijeljenju konkretnih alata za jače nacionalne odgovore na izazove cijepljenja. EU-JAV okuplja Europsku komisiju, ministarstva zdravstva, međunarodne kreatore politike i organizacije, institute i sveučilišta iz 20 zemalja kao i širok raspon dionika, uključujući civilno društvo i predstavnike proizvođača, koji rade na politici cijepljenja i zdravstvenim uslugama.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo uz danski Statens Serum Institut zadužen je za vođenje radnog paketa 5 (WP5). Glavni cilj ovog radnog paketa jest ojačati interakciju imunizacijskih informacijskih sustava (poznatih još kao i registri imunizacije) u Europi sa ciljem jačanja mogućnosti nadzora procijepljenosti stanovništva na nacionalnoj i regionalnoj razini, kao i razvoj kapaciteta u zemljama koje imaju ograničene resurse za takav nadzor.

Koliko su podaci važni?

Branko Šošarić, Predsjednik Uprave MCS Grupa d.o.o. i član Savjetodavnog tijela Centra

REZIMIRANJE ZAKLJUČAKA ZA DONOŠENJE REZOLUCIJE O BORBI PROTIV ZLOČUDNIH TUMORA UZROKOVANIH HPV INFEKCIJAMA

RASPRAVA O MJERAMA KOJE BI MINISTARSTVO ZDRAVSTVA TREBALO DODATNO PROVESTI

Gdje vidimo prepreke u praksi, koje doprinose niskoj procijepljenosti?

- Poboljšati suradnju MIZ-a i MZO-a u organizaciji roditeljskih sastanaka sa predstavnicima školske medicine, a posebice uključiti međuvršnjačku edukaciju uz suradnju s školskom medicinom (popUT Projekta MRAK, koji se pokazao učinkovitim edukativnim modelom)
- Omogućiti cijepljenje u školama, dolaskom liječnika školske medicine u razrede
- Omogućiti da nije potrebno donijeti informirani pristanak za cijepljenje (osim eventualno davanja potpisa na samom mjestu obavljanja cijepljenja), nego roditelj ili skrbnik treba potpisati samo odbijanje cijepljenja (dissent) koje dijete donosi na dan cijepljenja u školi
- Produljiti i osigurati dodatno financiranje količina cjepiva za catch-up (srednjoškolci) jer su od 1. srpnja dozama pokriveni samo učenici 8. razreda osnovnih škola.
- Postoji interes i među studentima, stoga se preporučuje omogućiti besplatno cijepljenje svim zainteresiranim studenticama i studentima do 25. godine
- Provesti u suradnji svih dionika, pod vodstvom HZJZ-om nacionalnu javnozdravstvenu kampanju za promicanje iskorištavanja mogućnosti besplatnog cijepljenja protiv HPV-a (fokus na digitalne kanale dostupne mladima).

Završetak

Hvala Vam što ste svojim sudjelovanjem dali vrijedan obol konsenzusu o pokretanju konkretnih aktivnosti za akceleraciju eliminacije raka vrata maternice, te ste unaprijedili kvalitetu zaključaka s ciljem poboljšanja (zdravstvenih) politika za povećanje procijepljenosti protiv HPV-a te povećanja odaziva na nacionalne pravovremene preventivne preglede!

¹ https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB144/B144_28-en.pdf

² [http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB144/B144\(2\)-en.pdf](http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB144/B144(2)-en.pdf)